

Nietzsche: Mimo dobro a zlo

O PŘEDSUDECÍCH FILOSOFŮ

4

Chybnost soudu není ještě námitkou proti soudu ; v tom zní naše nová řeč snad nejcižeji. Otázkou je, nakolik takový soud podporuje život, nakolik jej uchovává, nakolik uchovává druh, nebo jej snad dokonce zlepšuje ; a my se zásadně kloníme k tvrzení, že nejchybnější soudy (k nimž patří syntetické soudy a priori) jsou pro nás nejnepostradatelnější, že bez platnosti logických fikcí, bez poměrování skutečnosti čistě vymyšleným světem nepodmíněného, se sebou samým totožného, bez neustálého falšování světa číslem by člověk nemohl žít - že zřící se chybných soudů by znamenalo zřící se života, popřít život. Uznat nepravdu jako podmínku života : to ovšem znamená nebezpečným způsobem odporovat obvyklému hodnotovému cítění ; a filosofie, která se toho odváží, se už jen tím staví mimo dobro a zlo.